

Redaktören har ordet

Henrik Rosengren

Det är med glädje och spänd förväntan vi inleder det ordinarie numret med en för *Scandia* ny artikelform – rundabordsamtalet. Formen är spännande då den har inslag av både förberedda inlägg och mer spontana reflektioner vilket ger framställningen ett visst driv. Nu presenterar således *Scandia* ett samtal under rubriken ”Var står historiedidaktiken i dag?”.

Artikeln har sitt ursprung i den nordiska rundabordsdiskussion som *Scandia* arrangerade i samband med den Nionde årliga konferensen inom det nationella nätverket för historiedidaktisk forskning i Karlstad, 27–28 april 2015. Hit bjöd *Scandia* ett antal namnkunniga historiedidaktiker, Kenneth Nordgren, Sirkka Ahonen, Lise Kvande, Klas-Göran Karlsson och Carsten Tage Nielsen, för att diskutera historiedidaktikens lägesposition i de nordiska länderna. David Ludvigsson modererade diskussionen med säker hand och initierade passningar. Resultatet blev en spännande och stundtals divergerande bild av tillståndet för detta historievetenskapliga fält.

Skönlitteratur har blivit en typ av källmaterial som allt fler historiker vänder sig till. Även om skönlitterära texter inte kan ses som faktakällor i traditionell bemärkelse kan de exempelvis ge sociala perspektiv på och speglingar av det förflutna. I detta nummers andra artikel intresserar sig Pia Lundqvist för hur konsumtion av alkohol och kolonialvaror kommer till uttryck i tre 1800-talsromaner. Internationellt sett har kolonialvarornas breda introduktion på marknaden betraktats som en indikator på ett förändrat konsumtionsmönster. Bland svenska forskare har dock inte intresset varit lika starkt för dessa aspekter men Lundqvist visar bland annat hur romanerna gestaltar en konsumtion som är mer klass- än genusdifferentierad.

Den tredje artikeln är författad av Jan Mispelaere och Jonas Lindström och berör geografisk rörlighet och social position på den svenska landsbygden under sent 1600-tal. Den empiriska utgångspunkten är kyrkoboksmaterial från två församlingar i Västmanland. I sin studie pekar Mispelaere och Lindström på betydelsen av relationerna mellan markinnehav/försörjningsmöjlighet, social position och geografisk rörlighet. Deras studie visar att mobiliteten var hög men också ojämn inom de undersökta områdena.

Scandias webbredaktör Anna Nilsson Hammar diskuterar i *Scandia introducerar*-artikeln ”Digital history” den utmaning som den digitala vändningen utgör och kan komma att utgöra för historiker. Tillgången till källmaterial, möjligheterna att göra omfattande komparationer, forskningsresultatens tillgänglighet och förmedling är bara några i raden av aspekter

som påverkas av digitaliseringens utveckling och som redan har börjat få konsekvenser för historikers vardag. Nilsson Hammar redogör för de mest väsentliga diskussionsområdena inom *Digital history*.

Detta nummers fokus på historiedidaktik är också märkbart i recensionsavdelningen. Bernard Eric Jensen tar sig an tre svenska historiedidaktiska antologier: *Historiedidaktik* (1997), *Historien är nu* (2004) samt *Historien är närvarande* (2014). I denna temarecension belyser Jensen tjugo års historiedidaktik i ett svenskt-danskt perspektiv. Dessutom uppmärksammar vi en norsk historiedidaktisk lärobok och en nordisk antologi som huvudsakligen har sin utgångspunkt i klassrumsforskning och lärarutbildning. Därutöver återfinns en mängd kortrecensioner i blandade ämnen.

Hemsidan fortsätter att vara ett ymnighetshorn av historiska reflektioner, artiklar, tidigare nummer, intervjuer, pod-avsnitt, recensioner och mycket mer. Oavsett om du är historiestuderande, forskare, allmänt historieintresserad eller emeriterad professor kan ett besök på www.tidskriftenscandia.se bli en avgörande ögonöppnare för ditt historieintresse.

Med höstens nummer av *Scandia* följer också ett supplement om förmodernitet. Detta begrepp har på olika sätt vunnit insteg i den historievetenskapliga diskussionen under 2000-talet och supplementet ställer denna utveckling i kritisk belysning. Historikerna Magnus Linnarsson och Mats Hallenberg från Stockholms universitet står bakom initiativet och redaktörskapet. I supplementet finns bland annat diskussioner kring begreppet förmodernitet, resonemang om periodiseringar, tidsmässiga avgränsningar och olika typer av källmaterial. Bland artikelförfattarna återfinns Lynn Hunt med en text om förmodernitetens motpol – moderniteten. Vår förhoppning är att supplementet ska fungera som en tankeväckande utgångspunkt för fortsatt diskussion i frågan.

Avslutningsvis gestaltar Ainur Elmgren i sin serie om Kalle Tähtelä, finsk-romsk socialistisk journalist verksam i Sovjetunionen, kopplingen mellan historieförmedling och historiekultur. Det handlar om två historiekulturer, två olika berättelser men en och samma individ.

Efter flera års trogen tjänst slutar vår redaktionssekreterare David Larsson Heidenblad som under en period även varit tillförordnad huvudredaktör. Med sin initiativförmåga och breda kunskap om forskningsfältet har han varit en mycket viktig tillgång för *Scandia*. Tack David! Tillträdande redaktionssekreterare är Erik Bodensten som vi härmed hälsar varmt välkommen. Erik är snart färdig med sitt avhandlingsarbete om politiska föreställningar under tidigmodern tid och har sedan tidigare erfarenhet från förlagsvärlden. Välkommen Erik!

Slutligen önskar jag *Scandias* alla läsare och medarbetare ett spännande och innehållsrikt 2016.